

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Hejben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékire Negyedévre	5 "			
Egészévre	20 "			

Az erkölcsi kötelesség.

Előkelő, minden frázisilingelést kerülő tárgyilagossággal, amint már ez egyáltalán szokása Hieronymi kereskedelemügyi miniszternek, fejtette ki a pozsonyi szabadelvűpárti választók előtt, hogy parlamentarizmusunk utolsó kialakulásából az a módszer, melyet a kormány a házszabályok reformjához választott, feltétlenül szükséges eredmény, hogy ez a módszer, miután az ellenzék minden egyetértő tanácskozás elől elzárkózott, a kormányra szinte rá lett kényszerítve. A választók gyűlésének egyhangú votuma, melylyel a kormány eljárását szinte lelkesülten jóváhagyták és üdvözölték, azt bizonyítja, hogy a kereskedelmi miniszter beszédének hatása erős és meggyőző volt.

Hiszen magától értendő, hogy az érveknek, melyeket előadott, a tényeknek, melyeket felsorolt, minden, a tényállást elfogulatlanul megfigyelő, a hazáért hazafiasan érző polgárnál fogékony elmére kell itt találniok, mert a legegyszerűbb alakban és kendőzetlen előadásban magyarázta meg a kormány cselekvésének valamint az ellenzék fellépésének igazi okait.

Mennyire el is ütött ez a beszéd ama fejtegetésektől, melyekben, mondhatnók: az ellenzéki taktika logikai mestergerendáit mutatták meg oly férfiak, kik a szabadelvű pártból történt kilépésükkor a helyzet valóban tárgyilagossá bírálnak tolták fel magukat. A zavarba jött államügyészhez hasonlóan, aki a tévesen vádoltnak minden áron való elítélését szeretné kierőszakolni, utal a kilépettek egyike arra, hogy Tisza az ex-lex állapotot precedensként kezeli s hogy ennek folytán a házszabályrevízió módja is egy precedens hatásával bírhat. És ezt jogász mondja, oly férfi, ki ma is megint egy jogi katedrán oktat.

Mintha nem egyike lenne a jogtudomány alapelemeinek az, hogy erőszakos tények egyáltalán nem képezhetnek precedens a jogélet számára, — mintha Tisza nem maga hangsúlyozta volna, hogy őt erőszakkal kényszerítették az ex-lexbe és hogy az erőszak megtörése végett határozta el magát a házszabályrevízió egyetlen lehetséges tényére. És még furesább egy másik kilépett korifeusnak az a kívánsága, hogy Tiszának előbb be kellett volna terjesztenie a módosított házszabályokat és ha az obstrukció akkor is tartott volna, akkor lett volna alkalma az országra hivatkozni.

Mintha a revízió nem tartoznék a parlament rendes hatás körébe, mintha az ellenzék nem vonakodott volna résztvenni e kötelesség teljesítésében, mintha már nem gyakoroltak volna elég régóta s mindig hiába passzív rezisztenciát; mely azt a véleményt keltette a népben, hogy a szabadelvűpártban semmi komolyság sincs az ellenzék fennhíjázásának megtörésére.

Meg kellett mutatni a népnek, melyik az az irány, melyet választani kellett, hogy a parlamentarizmust felszabaddítsák az átok alól, mert csak így lehetett a népet oda vinni, hogy ebben a nemzet jövőjére oly fontos ügyben komolyan állást foglaljon. A Tisza-kabinet ellen intézett e támadásban tehát teljesen elhanyagolják a pszichologikus politikai momentumot.

És mennyire elüt Hieronymi beszéde attól a minden őszinteséget és egyenességet szinte sértő módtól, melylyel Apponyi indokolta magatartását Győrött. Deák letéteményesének adja ki magát, mint legfontosabbat követeli, hogy a 67. kiegyezés jogfolytonossága megóvassék és e jogfolytonosság eredményeként a függetlenségi párt elveinek helyeslését produkálja. Eltekintve ettől a jogfolytonosságtól, mely voltaképpen megszakítását jelenti a folytonosan fejlődő jognak, Apponyi figyelmen kívül hagyta a törvény által parancsolt cura maxima-t, a letéteményest kötelező legeslegnagyobb gondosságot: Kossuth Lajos letétét csusztatták neki oda s ő ezt tartja vagy adja ki Deák Ferenc politikai letéte helyett.

Mindeme rosszakaratu oktan és keresztezéssel szemben kijelentette a kereskedelemügyi miniszter, hogy a kormány rendületlenül bizik eljárásának módjához.

Moltke, a híres stratégia mondta egy alkalommal: Ha minden lehetőségre gondol is az ember, a tett megkezdésekor mégis bekövetkezik bizonyos merészség. — De ez a merészség akkor bizonyos mértékben *erkölcsi kötelesség*, mert cselekedni kell, hogy valamely szorult helyzettel megbirkózzunk.

Ezt az erkölcsi kötelességet felismerte a kormány is, és kész azt minden erejével megtartani.

Politikai hírek.

Belépés a szabadelvű pártba.

Abonyi Ödön volt néppárti képviselő tegnap belépett a szabadelvűpártba. Podmaniczky báróhoz irt levelében elítéli az obstrukciót és az ellenzék eljárását.

Abonyi Ödön, báró Podmaniczkyhoz intézett levelében hosszan foglalkozik az obstrukció káros voltával és veszedelmével. Az ellenzék magatartását elítéli, mert annak kötelessége lett volna a 21-es bizottságba bele menni. Kijelenti továbbá, hogy a november 4-iki határozatban törvénysértést nem lát, sőt a bejelentett és megkezdett obstrukció természetes következményének tartja, mert a Ház nagy többsége nem tűrhette tovább a kisebbség féktelenkedéseit. Végül igéri, hogy e perctől fogva hü harcosa lesz a szabadelvűpártnak.

Koholmányok. Az ellenzéki lapok a hazugságok valóságos tömkelegével árasztják el a közönséget. Valóban külön lapokat kellene megjeleníteni melyek egyebet se tennének, mint az ellenzéki sajtó tendenciózus koholmányait cáfolgatni. Az állami tisztviselőkhöz intézett állítólagos titkos rendelet époly valótlanság, mint a többi hazug ellenzéki híresztelések.

A szabadelvű-párt üdvözlése. Podmaniczky Frigyes báróhoz az országgyűlési szabadelvű-párt elnökéhez ujabban a következő üdvözlő táviratok érkeztek.

„Tövis nagyközség szabadelvű polgárai Tisza István miniszterelnök urat, a kisebbség terrorizmusának megfékezésére irányuló fellépése alkalmából üdvözlő s a kényszerített küzdelemben a szabadelvű-pártot buzdítja.

Szabadelvű polgárok.

„Kiskapus. Vizakna választóinak szabadelvűpárti egybegyűlt tagjai örömmel és rendíthetetlen bizalommal üdvözlő a szabadelvűpártot nehéz küzdelmeiben.

Ince. ref. lelkész, szabadelvűpárti elnök.

Bizalom a kormánynak. Szatmárról jelentik. Szatmárvármegye tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén, a kormánynak 250 szavazat közül 190-nel bizalmat szavaztak, Károlyi György gróf országgyűlési képviselő nagyhatású beszédet tartott a közgyűlésen.

Politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 7.

Döntő sulyu események készülnek. — Hetek óta tartó vajudás után fordulóponthoz jutunk végre. — Holnap, pénteken, valamennyi pártja a képviselőháznak értekezletet tart. Reggel kilenc órakor az ellenzéki pártok

konferálnak külön-külön, délellőtt 11 órakor a szövetkezett ellenzék vezérkara tanácskozik, este pedig a szabadelvűpárt tart értekezletet. És nagy sulyu ez az utóbbi tanácskozás csupán, mert itt nyilatkozik majd Tisza István gróf kormányelnök legközelebbi terveréről.

Nem áll meg tehát az az ellenzéki fel fogás, amelyen a szövetkezett ellenzék vezérő bizottságának tegnapi konferenciáján indultak, hogy ugyanis a kormányelnök már az első ülésre meglepetéseket készít elő. Az első ülésen más nem történhetik, mint az, hogy a Ház elnöke felolvastatja az ülésszakot összehívó királyi kéziratot, majd pedig másnapra napirendre tüzeti a Ház alakulásait v. i. a két alelnöknek, két jegyzőnek és a bizottságoknak megválasztását. Ha tehát meglepetés lesz, ezt nem a kormány, hanem az ellenzék csinálja majd, a mikor módot keres, hogy a Ház rendes alakulásait megakadályozza.

A mint mi ezt eleve tegnap megirtuk, a magyar és osztrák kormány közös konferenciája a német kereskedelmi szerződés dolgában eredménnyel végződött, úgy hogy az osztrák és magyar delegátusok már el fognak a napokban utazni a tárgyalások folytatása céljából Berlinbe, illetőleg Drezdába. És ehhez a ponthoz érve, ismét cáfolnunk kell. Megkell cáfolnunk az ellenzéki lapoknak azt a híresztelést, hogy Tisza István gróf miniszterelnök az agráriusok miatt halogatja a német kereskedelmi tárgyalásokat, mert attól tart, hogy az agráriusok a gabonavámok és az állategészségügyi egyezmény miatt kilépnek a szabadelvűpártból. Látjuk tehát, hogy a magyar kormány legkevésbé sem akadályozza a tárgyalások folytatását, ellenkezőleg sürgeti, mert hiszen a félhivatalos híradás szerint is úgy a magyar, valamint az osztrák delegátusok is már a napokban Berlinbe utaznak, hogy a tárgyalások elejtett fonálát felvegyék.

Egyébként pedig a két kormánynak tegnapi tanácskozásai olyan alapra vezettek, a

melyen úgy Németország, mint Magyarország és Ausztria érdekei is kielégíthetők.

A Ház megalakulása után nyomban a közoktatás reformjáról szóló törvényjavaslatot újra beterjeszti a kormány és ezzel a legeklátásabb módon cáfolja meg azokat a hetek óta kolportált híreszteléseket, mintha ebben a kérdésben paktumot kötött volna a nemzetiségekkel. Különösen pedig a szászokkal. — Ugyancsak újra terjesztődnek be a katonai javaslatok és az ujonclétszám megállapításáról és megajánlásáról.

A mostani zürzavaros politikai világban nincsen jellemzőbb látvány, mint mikor az előző kormány tagjai nyiltleveleznek.

Mert obstrukció volt az ő idejükben is, sőt akkor nagyobb mértékben volt meg, mint most. Mi több, ő alattuk erősödött meg s élte virágzását. Övék volt a hatalom, náluk a helyzet kulcsa, megtörhették volna az obstrukciót, sőt ez kötelességük lett volna. — Pedig tudták, mit szabad és mit nem, amint most hirdetik s hogy nem tették, ez nem vád a mostani kormány ellen, hanem önvád, saját kormányzásuk elítélése.

Wlassics beismeri, hogy az ő idejükben is voltak házszabály- és törvénysértések, de ott volt a miniszterek felelőssége mindazért, a mit ex-lex alatt elkövettek. No az igaz, hogy a mostan történetekért Wlassics nem felelős, de felelős Tisza.

És nekünk a Tisza kormányának a felelőssége van olyan értékes és megnyugtató, mint bármely előző kormány vagy miniszter felelőssége volt.

Törvény- és házszabálysértések voltak, az előző kormányok alatt is: ilyen sérelmek lehetnek a mostani kormány ideje alatt is. És lesznek minden bizonnyal az ezután következő kormányok alatt is.

De a mint nem dült össze a világ Darányiék idejében, úgy valahogy csak megleszünk Tiszáék alatt is, sőt talán még azután is.

A betörő.

Irta: **Octave Mirbeau.**

Legmélyebb álmomat aludtam az éjjel, amikor hirtelen felriasztott egy erős hang. Olyan volt ez a hang, mintha a szomszédos szobában valami butordarabot döntöttek volna fel. A falóra éppen négyet ütött és a macskám rettenetesen miákolni kezdett.

Kipattantam az ágyból és meg sem gondolva, vajjon könnyelműen cselekszem e, feltártam a szomszéd szobába vezető ajtót.

A szoba ki volt világítva. De ami még inkább meglepett: finoman öltözött ur, frakkban, s a gomblyukában rendjelszalaggal, a szobám közepén állott és barna bőröndjébe mindenféle holmit gyümöszölt. — A bőrönd nem volt az enyém, hanem azokban a tárgyakban, amelyeket betömött, az én tulajdonomra ismertem.

Ezt az urat ugyan nem ismertem, de egyike volt azoknak az arcoknak, amelyek ismerősöknek tünnek fel, s amelyekkel a sétányokon, színházakban, éjjeli kávéházakban gyakran találkozunk s a gondosan ápolat arc láttára így szólunk magunkhoz: — Ezzel az emberrel valami klubban már kezét szoritottam.

Betoppánásom pillanatában a különös éjjeli látogató abba hagyta a munkáját és udvarias, kissé gunyos mosolylyal megszólalt: — Bocsásson meg, uram, hogy ilyen tapintatlan módon felébresztettem... De higgye el, nem kizárólag az én hibám...

— Bocsásson meg, uram, hogy ilyen tapintatlan módon felébresztettem... De higgye el, nem kizárólag az én hibám...

Az ön butorai nagyon érzékenyek s a legesekélyebb érintésre nagy zajjal felbillelnek...

Most láttam csak, hogy a szobám teljesen fel van forgatva. A szekrények fiókjai nyitva és üresek; az ablaküvegek elvágva, egy kis empire asztalka pedig, amelyben értéktárgyaimat és családi ékszeremet őrzöm, szomoruan felborulva a földön terült el... Egy szóval, valóságos rablás és fosztogatás volt az, amit láttam.

Miközben kétségbeesetten és rémülten jártattam körül a tekintetemet, a vendégem csengő hangon tovább beszélt:

— Ah, ezek a modern butorok! Milyen törekeny jószágok ezek, nemde? Valahányszor nézegettem ezeket, mindig azt vélem, hogy a század betegségében szenvednek és ők is neuraszthéniasak, mint mindenki.

Halk, szeretetreméltó és szerény nevetést hallattott, amely azonban legkevésbé sem hangzott sértőnek a guny ellenére is s megerősített előbbi véleményemben, hogy kiváló nevelésű emberrel van dolgom. Az egész helyzet annyira bizarr volt, hogy izgatta a kíváncsiságomat: elhatároztam tehát, hogy előzékeny leszek a frakkos betörő iránt s nyomban meg is szólítottam ekként:

— Kihez van szerencsém, uram?
— Én Istenem, felelte a tökéletes gentleman, a nevem kissé tulságosan meglepné önt... Nem gondolja ön is, hogy helyesebb lenne valami kedvezőbb alkalmat és más

A parlamentárizmus lényege.

Függetlenségi hang Tisza István mellett.

Konrád László urtól, a biharmegyei ügyvédi kar egyik kiváló tagjától a nagyváradi Szabadság a következő levelet kapta:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Jóllehet én a függetlenségi párthoz tartozom, de a pártfegyelem, a valódi igazság és a politikai józan ész határátul nem köt; ennél fogva kérem ez ide-mellékelt cikkemet becses lapja legközelebbi számában közölni.

Maradtam stb.

Konrád László.

A parlamentárizmus lényege nem lehet más, mint a parlamenti többség akaratának érvényesülése. Ez nem pártkérdés, ez a parlamenti pártok felett álló megdönthetetlen igazság. A kormány és a ház elnökének hivatalos állásukból kifolyó kötelességük tehát a parlamenti többség akaratának érvényesülését eszközölni, ha lehet a létező házszabályok alkalmazásával, de ha így nem lehet, a házszabályok oly módosításával, hogy ez eszközölhető lehessen. Ha a most módosított házszabályokkal sem lehet ezen célt elérni, szigorítani kell a házszabályokat annyiszor és oly módon, míg ezen cél el nem értek.

Minden parlament házszabályának olyannak kell lenni, a milyent a parlament megérdemel; hogy pedig milyen érdemel, annak egyedüli illetékes bírója a parlamenti többség lehet.

A parlamenti házszabályokat a parlamenti többség alkotta és így annak módosításához a jelenlegi többségnek joga, sőt a technikai obstrukció folytán kötelessége volt, miután pedig a módosítást a jelenlegi házszabályok alkalmazásával nem eszközölhette, joga, sőt kötelessége volt azt egyszerű szavazással eldönteni.

A kormány és ház elnökének s a parlamenti többségnek a házszabályok módosításánál alkalmazott eljárására vonatkozólag sok elítélő bírálatot olvastam már, de még egyetlenegy sem olyat, mely a technikai obstrukció megszüntetésére helyesebb módot ajánlott volna, pedig legjobb kritika: a használt módnál jobbat mondani; de ez persze a jelen esetben nem volt lehetséges, mert más megoldási mód nem létezik a technikai obstrukcióval szemben.

Valóban esudálkozom, különösen gróf

körülményeket választani az ismerkedésre? Részemről határozottan ragaszkodom ahhoz, hogy megőrzöm az inkognitóm.

— A mint tetszik, uram... de mire magyarazzam ezt a...

— Látogatásom ilyen szokatlan órában?

— Igen, ez az... Nagyon lekötözte, ha felvilágosítana.

— Oh kérem, szolt közbe a gentleman. — Az ön kíváncsisága teljesen indokolt s én nem is vonakodom a felvilágosítás megadásától... De bocsásson meg uram, ha ön néhány percig beszélgetni kíván velem, legyen szives valami ruhát magára venni, hiszen meghül ebben a vékony hálóöltözetben. Meglehetősen hűvös van itt s ebben a veszélyes évszakban igen hamar megbünhödik a könnyelműség...

— Igaza van... tehát néhány pernyi türelmet kérek.

— Csak kényelmesen, uram, ne zavarassa magát.

Sebtiben magamra öltöttem nadrágot és kabátot, az éjjeli látogató pedig ezalatt annyira amennyire rendbe hozta a felfordulást a szobában.

— Hagyja csak uram, — mondtam udvariasan — az inasom holnap majd elrendez mindent.

Ezzel székelt kínáltam neki és a mikor mind a ketten meggyújtottuk a szivarunkat, buzdításképen feléje fordultam:

— Uram, kész vagyok önt meghallgatni.

A klubman most műpauzát rendezett.

Apponyi Albert, Széll Kálmán, Kossuth Ferencz, báró Bánffy Dezső, gróf Andrássy, Wlassics Gyula és Darányi Ignác eljárása felett, kik mindnyájan elítélik gróf Tisza István kormányelnök eljárását anélkül, hogy megmondanák, hogy a technikai obstrukció lehetetlenné tételére mily módon kellett volna eljárnia? persze erről ezért hallgatnak mert ők sem tudnak más jobb módot, mint a mit a kormányelnök követett.

Érthetetlen és elszomorító, hogy az ellenzéki pártok alapos ok nélkül azon gróf Tisza István kormányelnök megbuktatására egyesültek, a kiról nemcsak a parlament többsége, de a hazafias nemzet többsége, sőt a külföld is elősmeri, hogy őt tisztán nemzetének igaz szeretete, boldogítása és a magyar alkotmány megvédése vezeti, és hogy ezekben mindezekig a helyes uton halad.

De jól tudja ezt a korona is, és így nagyon hiu reménye az az egyesült ellenzéki pártoknak, hogy a korona el fogja ejteni gróf Tisza Istvánt; ezt a saját jól fel-fogott érdekéből sem teheti és nem is fogja tenni, mert a korona is tudja azt, hogy a technikai obstrukció úgy Magyarországon, mint Ausztriában meg nem töretik, ez nemcsak ezen államokra, hanem a dynasziára is előbb-utóbb végzetes leend: jól tudja azt is, hogy azon vád, miszerint gróf Tisza István a házszabálymódosítással a szólásszabadság ellen vétett, minden alapot nélkülöző valótlan állítás, s jól tudja azt is, hogy a jelenkor államférfiai obstrukció megtörésére a leghivatottabb és legerélyesebb férfiú gróf Tisza István.

Konrád László.

A majoros gazsága.

Nem mindennapi ügyben folytat a rendőrség bünygyi osztálya nyomozatot már napok óta. Egy fufangos majoros, ki véletlenül névrokona a gazdájának, eladta a gazdája tanyáját. Nagy Imrének hívják e modern gonosztevőt, aki nemcsak esalt, hanem még kilenc váltót is hamisított, melyeket különböző debreceni pénzintézetnél helyeztet el.

Nagy Imre mint majoros szolgált D. Nagy Bálint elepi tanyáján. Egyedül művelte és kezelte a kis gazdaságot, mert a

gazdája nagyon megbizott benne és csak nagy ritkán ment ki hozzá. Ez a lanyha ellenőrzés érlelte meg benne azt a tervet, hogy eladja D. Nagy Bálint földjét. Hamarosan akadt is rá vevő Kocsis Mihály személyében, aki 4800 koronát ki is fizetett Nagy Imrének vételár fejében. Az adás-vételi szerződést, melyet egy debreceni ügyvéd irodájában csináltak meg, mint D. Nagy Bálint írta alá és a felesége is. A szerződés alapján a telekkönyvbe bevezették gyanutlanul az új tulajdonost és a végzésen is az áll — hogy Bálint vette át.

E birtokeladástól a tanya valódi tulajdonosa természetesen mitsem tudott egészen a mult hétig. Akkor ugyanis kiment a tanyájára s látja, hogy ott kutat furnak. Megkérdezte a munkásoktól, hogy kinek a rendelkezése folytán dolgoznak, mire azok természetesen hivatkoztak a gazdára.

— A gazda itt én vagyok és nekem itt nem kell kut.

A kutfurók pedig úgy néztek D. Nagy Bálintra, mint valami eszelőre és értesítettek Kovácsot az új gazdát a történetéről. Kölesönös kimagyarázkodások után jöttek rá mindaketten hogy egy agyafurt ember csalásának áldozatai és feljelentették az esetet.

D. Nagy Bálint alig tért magához az egyik meglepetésből. máris újabb érte. Értesítést kapott egyik helybeli pénzintézetből, hogy egy 600 koronás váltója lejár. Mint-hogy D. Nagy Bálint semmiféle váltót alá nem írt, felment az illető bankba, a hol bámulva látta, hogy három váltóra hamisította Nagy Imre az aláírását. A három váltó összege 1700 koronát tesz ki,

A rendőrség erre nézve is kiterjesztette a vizsgálatot és eddig kilenc váltót foglalt le különböző pénzintézeteknél, melyre Nagy Imre néhány jómódu gazdaember nevét hamisította.

Nagy Imre érezte, hogy szorul a kapcája, önként jelentkezett az ügyészségnél, a honnan az ügyről felvett jegyzőkönyvet a

bünygyi-osztályhoz tették át, a hol Bardócz biztos és Mile fogalmazó vezetik a vizsgálatot.

Napi hírek.

— **Szüzmária napja.** A róm. kath. templomban a mai Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepén az istenitisztelek sorrendje a következő: Reggel 6 órakor róráté, tartja Nyári Ignác oltárbeszéddel; 7 órakor miséznek Kampell József. 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjuság részére; 9 órakor ünnepélyes nagymise, végzi Dr. Wolafka Nándor v. püspök segédlettel, utána Mellan István prédikál; háromnegyed 11 órakor a Svetits-zárda és az elemiiskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. igazgató mond; fél 12 órakor miséznek Szabó István. Délután 3 órakor lytánia, utána rózsafüzér. 5 órakor a szeplőtelen fogantatás tiszteletére ájtatóság, végzi Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-plébános, szent beszéd, lytánia.

— **A százados Csokonai-ünnep.** A százados Csokonai-ünnepet rendező bizottság ma tartotta első ülését. A nagy fontosságú ülésen megjelentek a Csokonai-kör választmányából: Komlóssy Arthur és Dobieczki Sándor alelnökök, Dr. Tüdös János és Kardos Albert titkárok, Dr. Boldizsár Kálmán és Szávay Gyula választ. tagok, továbbá a város képviselőjében Vecsey Imre főjegyző és Oláh Károly tanácsos, mint a kollégium küldöttje dr. Ferenczy Gyula. A rendező bizottság megállapította az emlékünnap idejét, helyét és műsorát. E szerint az ünnep a költő halálának százados évfordulóján, 1905. jan. 28-án kezdődik ugyan, de a tulajdonképeni Csokonai-köri diszülés jan. 29-én, vasárnap d. e fog végbemenni a Bika termében. Az emlékünnap főbb pontjai lesznek: Géresi Kálmán elnök: megnyitója, dr. Tüdös János emlékbeszéde, Szabolcska Mihály és Szávay Gyula alkalmi költeményei; de legkiemelkedőbb mozzanata bizonyára a Csokonai márványszobrának megkoszorúzása lesz, amikor is az Akadémia, Klsfaludy- és Petőfi-társaság, valamint a vidéki irodalmi körök küldöttei mutatják be hódolatukat

volna bevezetésül, mint a regényekben az elbeszélők szoktak; az én vendégem azonban kerülte ezt a banalitást és azonnal hozzáfogott:

— Uram, én tolvaj vagyok... igazi, megrögzött tolvaj... vagy nevezük valódi nevén a gyermeket: betörő... Ezt ön kétségkívül már eltalálta?

— Bizonyosan!

— Becsületére válik az ön élelítésének. Tehát tolvaj vagyok. Ezt a foglalkozást választottam életfentartásomra, miután kétségbevonhatatlanul meggyőződtem arról, hogy a mi mai zavart korunkban az a legbecsületesebb, a legőszintébb és legtisztességesebb pálya. A tolvajlás — tolvajlást mondok, mintha azt mondanám: ügyvédség, irodalom, festészet, orvosi tudomány — a tolvajlás eddigelé hirhedett mesterség volt mert azok, a kik foglalkoztak vele, durva legények, visszataszító banditák, neveletlen és érzéketlen emberek voltak. Az én törekvésem az, hogy ennek a kereset ágnak jobb hirt és finomodott formát adjak. Azonban ne eséljünk szalmát, uram; tekintsük az életet úgy, amilyen. A tolvajlás különben is az egész emberiségnek ez az alapvonása, minden törekvésnek ösztönszerű célja: elvenni azt, a mi a másé; Csakhogy a hazugság tudományos képzettségbe burkolja ezt az emberi bünt.

Ezek a szavak, melyeknek társadalompszichológiai alapját nem tagadhattam, önkénytelenül erre a halk válaszra kényszerítettek:

— Nagyon helyes!

Az én elegáns betörőm pedig folytatta:

— Engedje azonban elmesélnem azt, ami szorosan reám vonatkozik. Rövid lesznek. Megélhetésem végett első pályaválasztásom a kereskedelemre esett. De a piszkos üzletek, a kényszerült csalás, mérleghamisítás és más hasonló nemtelen dolog elvette a kedvem a kereskedelmi pályától és pénzügyi pályára léptem. Az igazi undor azonban csak itt fogott el. En, istenem, ha megélni akartam, olyan üzletet kellett vezetnem, amely nem is létezett, csak papíron. Hamis számítások, hamis pénzek, hamis bányák, földbirtokok, kőszételepek finanszírozása! Minden frank, amelyet szerzek, másnak a kárára esett s másnak a tönkretutása az én meggazdagodásom. Eszembe jutott az újságírói pálya. Egy hónap elegendő volt arra, hogy megismerjem ennek a lényegét: aki nem zsarol, az nem élhet meg a munkájából... Megkísérletem a politikát...

Ennél a szónál nem folytattam már vissza a hangos kacagásomat.

Nagyon helyes! — szölt a vendégem. Ez a kacaj a legtalálóbb kritika a politikáról. Szóval bárhol kutattam tisztesség után, eredménytelen volt minden. Így érlelődött meg bennem a meggyőződés, hogy a tolvajlás a legtisztességesebb és legőszintébb foglalkozás; különösen ma, amikor mindenki biztosítja a holmiját betörés ellen.

Tehát loptam minden nap. Éj idején behatoltam a gazdagok házába és összeszedtem annyit, amennyire szükségem volt a fentartásomra. Minden éjjel egy-két órai időmbe kerül, ez csak egy klubbeli játszma és egy bál beszélgetés között. Ezt az egy-két órát kivéve, úgy élek, mint más... Több klubnak tagja vagyok; kitünő összeköttetésem vannak a társaságban. Nem régen rendjellel tüntetett ki egy miniszter. Ha pedig jó fogást csináltam, akkor a legbőkezűbb és legjobb szívű ember vagyok e földön... Higyje el, uram, a lelkiismeretem tiszta; mert az összes emberek közt, akiket ismerek, én vagyok az egyetlen, aki őszintén be meri vallani azt, amit elkövet s aminek elkövetésére a természet ösztönöz.

*

A lámpa fénye halaványodni kezdett; a napvilág beszívargott az ablakhasadékokon. — Felajánlottam az elegáns betörőnek, hogy ossza meg velem a reggelit. Ezt azonban nem fogadta el azzal az indokolással, hogy frakkban van és nem akar ilyen inkorrektséggel visszatetszeni.

Csokonai szellemének. A rendező bizottság ezután több szakbizottságot alkotott. A fogadó bizottság elnökéül és helyettes elnökéül Domahidy Elemér főispánt és Kovács József polgármestert fogják felkérni; alelnök Vecsey Imre főjegyző lesz. A szállásoló bizottság elnökévé Oláh Károlyt választották, a bankett-bizottság elnöke Komlóssy Arthur, a sajtó-bizottságé Kardos Albert lett. A rendező bizottság végül foglalkozott a meghívásokkal is. — E szerint írásban és külön meghívatnak a fővárosi és vidéki irodalmi társaságok, azon költők és írók, akik Csokonairól jelesebb munkát szereztek, Csokonai mécenásainak kiválóbb utódai, Sárospatak; Komárom és Csurgó, amely városokhoz Csokonainak egy-egy nevezetesebb életszakasza fűződik, valamint mindazon érdemes férfiak, akik a Csokonai kultuszt szolgálták. Az emlékünnepep kiegészítéséhez tartoznék a színház diszeloádása és a kollégium diákünnepe, amelyekről a rendező bizottság legközelebbi ülésén fog végleg határozni.

— Gratulálnunk kell Tiszának.

A Budapesti Hírlap, mely mindig Apponyi Albert politikáját követte és most is, Apponyi állásfoglalása óta nem kisebb kiméletlenséggel ír Tisza István gróf miniszterelnök ténykedéséről, működéséről és terveiről, mint a többi ellenzéki ujság, míg a lap minden rovatában, ahol politikáról szól, leghevesebb frontot csinál Tiszának, ott, ahol Tisza István gróf mint a magyar gazdasági érdekek megvédője szerepel — elszólja magát. A német kereskedelmi szerződési tárgyalások megszüntetését egy berlini jelentés a magyar kormányelnök magartására vezeti vissza, mely szerint a kormányelnök a németeknek nem kellemes módon védte meg a magyar érdekeket, mire a Budapesti Hírlapból kitör az igazságérzet és emigy kiált föl:

Politikai zavar ide, vagy oda, *gratulálnunk kell Tisza Istvánnak, hogy nem ijedt meg a bécsi tárgyaláson s volt bátorsága szemébe nézni az illetéktelen beavatkozásnak.*

Ez az öt sor jut Tisza erényének, több száz pedig „végzetes” tévedéseinek.

— **A vármegyei közgyűlés előkészítése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 15-én tartja közgyűlését. A közgyűlés előkészítése ügyében az állandó választmány e hó 13-án gyűlést tart.

— **Szentpály dr. Tokióban.** Debrecen volt kerületi orvosának, dr. Szentpály Béninek esetéről sok szó esett már. Hat heti szabadságot kapott a várostól a nyár elején. A szabadságidőjének letelte után Amerikából irt levelet, melyben kéri, hogy szabadságát hosszabítsák meg három hónappal. Ezt városi közgyűlés nem adta meg, hanem utasította a polgármestert, hogy helyettesítése iránt intézkedjék. A polgármester dr. K. Szalay B. tb. ker. orvost bizta meg a helyettesítéssel és ugyanakkor levelet irt Clevelandba Szentpálynak, hogy ha záros határidőn belül az állását el nem foglalja, állását betöltik. Azóta Szentpályról semmi hír sem hallatszott, Ma Végh Gyula rendőrfőkapitány kapott tőle levelet New-Yorkból. Szentpály azt írja, hogy meggyengült az egészsége és ezért családjával Kaliforniába megy. Irja továbbá, hogy amint egészsége teljesen helyre áll, akkor kimegy Japánba és Tokióban telepedik le.

— **Az Andrássy-szobor.** Andrássy Gyula gróf lovasszobra érebeontva már teljesen készen áll végleges helyén, Budapesten, az országház déli homlokzata előtt felállított talapzatán. A szobrot deszkabódé takarja el a kíváncsi szemek elől s ez az ideiglenes házikó ott marad, míg el nem helyezik a talapzaton a hatvanhetedik ko-

ronázást és a berlini kongresszust megörökítő két hatalmas domborművet. Mind a kettőnek a mintája már teljesen készen van a tervező művész, Zala György műtermében. A szobor-bizottság az emlékmű leleplezési ünnepét a jövő évi június 8-ára a koronázás évfordulójára tűzte ki.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** A közigazgatási bíróság határozata szerint: a más telkén épült ház is házadó alá esik. Ideiglenes adóztatásnak csak olyan részvénytársaságnál van helye, amely még 3 év óta nem áll fenn. A féltetvérek utódai nem 10, hanem 5 százalékos örökösödési adót fizetnek. A minisztertanács döntése szerint: Mesgyevonálnak helyreállítása iránt indított ügy elbírálása — ha az sem közúthoz nem tartozik, sem pedig közérdek nem érint — a királyi bíróság körébe tartozik. A dohánygyártmányokat, mint állami javakat megillető vámmentesség fennáll akkor is, midőn az ily gyártmányok a dohányárushoz szállítatnak.

— **A Hortobágy hasznosítása.** A Hortobágy hasznosítása és értékesítése ügyében tegnap délelőtt a városi tanács Kovács József polgármester elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezlet megállapodásra jutott a Hortobágy értékesítése ügyében.

— **Hadbírói vizsgálat.** Tamócy Béla százados, hadbíró, aki a helybeli 3-ik honvéd gyalogezred felett vizsgálatot tartott, tizenkét napit itt tartózkodás után, tegnap visszautazott Budapestre.

— **Nagyvárosi nyomoruság.** Budapesten a Kada-utca 8172. számú üres telkén lakik Gombis Mihály kocsis nejével és hét kiskorú gyermekével. A család lakása deszkából és sárból összetakolt vityillóban van, ahol a legkétségbeejtőbb nyomorban élnek. Az apa kocsis a polgári serfőzdében, csekély heti keresményéből képtelen becsületesen eltartani családját. Még kenyérré is alig jut belőle. Most a tél küszöbén kettős nyomoruság költözött a hajlékba. A gyermekeknek nem volt ruhájuk, cipőjük és szinte meztelenül dideregtek. A legidősebb leány, a 11 éves Mária a nyomor által kergetve és hogy iskolába mehessen, egy pár viseltes cipőt lopott Kovács susztertől. De a dolog kitűdött és most már a nyomorult embereket becsstelenséggel vádolták. A szerencsétlen anya, a ki rajongásig imádja gyermekeit, azt nem tudta elviselni és elhatározta, hogy elpusztítja előbb őket, aztán önmagát. Tegnap este a legidősebb leánynak megmagyarázta, hogy miután ők most már tolvajok, tehát becsületben nem élhetnek, és lügköldatot itatott vele. Ugyane gyilkos folyadékból adott a legkisebb leánykának, a 14 hónapos Margitnak. A gyerekek nyöszörgésére a testvérek a pincébe menekültek és figyelmessé tették a rendőrséget, mely a kétségbeesett anyát, a ki végtelen nyomoruságával mentegőzött, letartóztatta. A gyerekek közül az idősebbik túl van a veszélyn, a másik haldoklik.

— **A Vatikánból.** Nagy fényvel, a bibornokok és a diplomáciai testület jelenlétében nyitották meg a Vatikánban a Mária-kiállítás, amely a Mária-kultuszra vonatkozó minden tárgyat felölel. A kiállítás clouja egy mozaik-kép számára való Mária-korona. Tiszta aranyból készült és átmérője egy méter. Tizenkét gyémánt-csillag, egyenkint 12 centiméter átmérőjük, szinte megmérhetetlen értékűvé teszi ezt a dísz-tárgyat.

— **Éljen a kormány.** Tegnap este a Bika kávéházában néhány főiskolai ifju mulatott egy asztalnál, köztük volt **Kiss** Áron ref. püspök Pali nevű fia is. Mikor már néhány palack jó bikavér tartalmával megbarátkoztak az ifjak áttértek a politizálásra és végig éltették a szövetkezett ellenzék minden tagját. Kiss Pali ül magába mélyedve és nem kocint.

— Hát te pajtas, mért nem kocintasz, mikor Bakonyi Samut éltetjük?

— Mert én testestül-lelkestül kormánypárti vagyok! felel a fiatal Kiss.

— Ugyan ne beszélj kedves komám — szól

egy papi mellényt viselő bajszatlan fiatalember — te csak azért vagy kormány párti, mert a püspök fia vagy és Tisza Pista nagy református egyház férfi.

— Dehogyan azért. En **meggyőződésből** vagyok kormánypárti.

— Hát jól van, én jó barátod vagyok, de dühös 48-as maradok.

— Helyes, de akkor menj el az asztaltól, mert itt csak kormánypártinak van helye.

— Addig nem megyek, míg le nem szavazunk.

Valamennyien szavaznak és a papi mellényes ifju egyedül maradt elvével, leszavazták.

— **Éljen a kormány!** Éljen Tisza Pista! Borban az igazság!

— **A világ legnagyobb katolikus temploma.** Nev-Yorknak nemsokára új katolikus temploma lesz. A hoesusága 176 méter lesz, amíg a londoni Szt. Pál-templom csak 152 méter hosszú; a magassága 145 méter, szemben a római Péter-templom 132 és a londoni Pál-templom 110 méter magasságával. A new-yorki székesegyház szépségben felül fogja mulni mind a két riválisát. Ennek bizonyosságaképp megemlítjük, hogy az építési költségek 125 milliót tesznek ki, míg a londoni Pál-templom építése nem került többé 18 és félmillió koronánál. A templom belsejébe 66.000 ember fér el. Egy kanadai franciától, Bouillon apáttól származik a gigászi építmény terve, amely a Zsófiatemplom nevet fogja viselni.

— **Kutya magyar!** Krajzevról, valami csehországi faluból futta ide a szél Broz Antal napszámot, ki megeszi ugyan a magyar kenyeret, de a magyar népnek halálos ellensége. Tegnap este a nyugoti soron levő „Vörös Okörhöz” címzett koresmában mulatott és be is rugott, a vendéglősné pedig őt rugta ki. Az ajtó előtt ordított, mire odament a rendőr. — A részeg csehnekiment a rendőrnek és beleharapott a kezébe, karjába, még a rendőr zubbonyának gallérját is letépte, miközben egyre szidta a rendőrt, de különösen a magyarokat istenestül, királyostul. A veszett kutya-hoz hasonló, berugott csehet a rendőr bekísérte a központra.

— **Előléptetés.** Domahidy Elemér főispán, Jeney Szabó Miklós tb. rendőrkapitányt, a bünyügyi osztály vezetőjét, valóságos kapitánynya, Budaházy Jenőt pedig díjtalan, közigazgatási gyakornokká léptette elő.

— **A szegényügyi bizottság gyűlése.** A szegényügyi bizottság tegnap tartotta gyűlését Oláh Károly tanácsnok elnöklete alatt. A folyó ügyek letárgyalása után elhatározták, hogy a várost felkérjük, miszerint 50 öl fát adjon a szegényeknek. Felszólítják továbbá a szegényügyi bizottság tagjait, hogy a gyűléseket látogassák, mert a tagok hűtlensége miatt a bizottság nem képes áldásos működését gyakorolni.

— **Uj asztaltársaság.** A Vig ifjak köre, szombaton este, 9 órakor tartja alakuló gyűlését az iparosifjak önképző körének helyiségében. Az érdeklődők kéretnek a szives megjelenésre.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kiskabtatban.

x **Gyenge, tudóbajra hajlandó** görvélkyóros, vérszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovits-féle iztelen csukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen ize ninesen szivesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszer-tárában Debrecen.

x **Ezerjó bor.** 18-20 kr. és szőlőveszsző eladó Szemere tanítónál Rákóczi utca 31. szám alatt.

x **Csodával határos** az a tömérdek kedvezmény és ajándék, melyet az „Érdekes Könyvtár”, a világ e legelősebb folyóirata nyújt előfizetőinek. E mellett a lap csak elsőrendű hazai és külföldi írók (többek közt Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Gárdonyi

Géza, Tóth Béla, Szaboleska Mihály, Benic-kyné Bajza Lenke stb., stb.) legkiválóbb elbeszéléseit közli, tehát tartalma is a legmagasabb színvonalu. Állandó ingyenes melléklapja, a „Rejtvényvilág”, minden egyes rejtvény-megfejtőnek, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyújt. — Előfizetési ár egész évre 2 korona, félévre 1 korona, mely összeg az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalába Budapest, V., Kálmán-utca 2., küldendő. Mutatványfüzet kívánatra ingyen és bérmentve.

x Fogfájást és szájbüzt azonnal megszüntet a Plombus amerikai önplombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Egy párizsi detektív naplójából.

Csodálatos város ez a Párizs. Mennyi művészettel képes a szerelmet körülírni — és mennyi bünt követ el a szerelem segítségével. Annyi bizonyos, hogy a tegnapi eset felülmúl minden eddigit. Ime, mi történt:

Frédéric de L...urhoz, az ismert miniszteriumbeli gavallérhoz, elegánsan öltözött, esinos fiatal ember kopogtatott be.

— Boesánat...

— Tessék, tessék!

— Frédéric de L...ur?

— En vagyok.

— Uram, kényes ügyben óhajtanék önnel bizalmasan értekezni.

— Kicsoda ön?

— Ezt az egyet nem mondhatom meg.

A nevemet titokban óhajtom tartani, amihez talán jogom van, ha önnek akarok sziveséget tenni.

— Halljuk, uram; ön kíváncsivá tesz.

A fiatal ember azonnal rátért a tárgyra:

— Szereti ön, uram, a feleségét?

— Tessék?!

— Bátorkodtam kérdezni, hogy szereti-e a feleségét? A kérdés talán kissé merész, de hát az ilyesmit nem lehet mindig tudni. Nagyon ritka az olyan férj, aki több évi házassága után sem feledte el azt az ideális érzelmét; a mely őt a házasság jármába hajtotta. Az ügy alapja pedig, a mely engem önhöz hozott, épen ezen a kérdésen fordul meg.

— Uram, elég legyen a tréfából!

— Pardon, méltóztassék a higgadtságát megőrizni, különben sohasem értjük meg egymást kellő üzleti komolysággal.

— Tehát mit kíván ön, voltaképen?

— A dolog egyszerű. En különös személyből, vagy mondjuk idealizmusból, a lejtőre lépő asszonyok megmentésére töreksem. A multam tele van megtévelyedett asszonyok emlékeivel s ez serkent arra, hogy megmentsem azokat, akik még megmenthetők. Minden időmet erre fordítom s nem kimélek pénzáldozatot sem... magától értetődik, hogy aztán a férjek haládjára számíthatassak.

— Természetesen; folytassa kérem, a dolog kezd érdekessé válni.

— Nemde? ... Nos, uram, felajánlom önnek, az ön tisztelt feleségének a megmentését.

— Az én feleségem...

— Igen, mme de L... ha én közbe nem lépek, ma d. u. 3 órakor meg fogja önt esalni... Pardon, ne heveskedjék; én pozitív dolgot állítok.

De Le... ur arca krétaszínű lett.

— Beszéljen; mondjon el mindent. Bárki legyen is ön, én halás leszek ön iránt.

— Épen ez az, amit előzőleg óhajtanék pontosan meghatározni. — Mondottam már, hogy a titkomnak ára van. Azonban nem hinném, hogy ön sajnálna két-három száz frankot... vagy mondjuk ezer frankot most azonnal és másik ezer frankot a tettenéréskor.

— Természetesen; mindenesetre. De hát bizonyítékot: bizonyítékot!

— Ime, a bizonyíték.

Ezzel a különös látogató elővett egy

finom, illatszeres levélkét, melynek megpillantásakor L... urak nagyot dobbant a szíve.

— Ismeri, uram, ezt az irást?

— Mutassa meg... adja ide a levelet.

— Majd az alku megkötése után. Sziveskedjék a bankárjához intézni néhány sort, amelyben utasítja, hogy nekem kétezer frankot kifizessen.

L... ur megírta az utalványt, azután kezébe kapta a levelet. Ah, csakugyan a felesége levele volt. Minden vonása, a papír, a tinta színe megegyezett azzal, amelyet ő ismert. Válaszlevél volt egy másikra s ez volt írva benne:

Ne legyen esztelen! Ott leszek, ahol ön kérte.

Alice.

Ez rendez-vous, semmi kétség. L... ur a haját tépte.

— Csak nyugalom uram, nyugalom! — biztatta a látogató. Mi ketten szintén ott leszünk a találka helyén, a melyet én megtudtam s ön megmentheti a feleségét, mielőtt vétkezett. Sziveskedjék tehát azonnal velem jönni és kocsit fogadni; előbb a bankárjához megyünk, onnan pedig a találkára.

A misztikus idegen teljesen hatalmában tartotta L... urat, aki kábultan ült vele bérkocsiba, elment a bankárhoz, kifizette a kétezer frankot, aztán a Madeleine templom mögé hajtottak.

Pont három volt, ... még öt perc, és csakugyan megjelent mme de L...

A férje rémülten ugrott ki a bérkocsiból s a feleségéhez futott, aki zavartan mesélte el, hogy egy-két órával előbb valami bérszolga levelet hozott egyik barátjától, aki öngyilkossággal fenyegetőzve könyörgött, hogy jöjjön el a Madelaine templom elé, mert beszélni akar vele s nem meri meglátogatni...

— Hát erre irtad ezt a levelet?

— Igen.

De L... urnak felnyílt a szeme. Hirtelen megfordult, hogy a kétezer frankját fülön esipje... , hanem az már tovább állott a bérkocsival.

Tristan Bernard.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Csütörtökön. Kis alamuszi. Operett.
Pénteken. Hajduk hadnagya. Operett.
Szombaton. Diákélet. Színmű.
Vasárnap, d. u. Cigánybáró. Operett. Este először Aldozati bárány. Bohózat.

* **Színházi hírek.** Ma lesz a reprise Bokor József 3 felvonásos operettjének. A kis alamuszi-nak. Az operett főbb szerepeit Rózsa Lili, Sugár Aranka, Rományi Mária, Krémer Jenő, Iványi Antal, Mezei Andor, Karacs Imre, Faragó Ödön és Szilágyi Aladár játsszik. — Szombaton kerül harmadszor színre Mayer-Förster Vilmos poétikus színműve a Heidelbergi diákélet. — Vasárnap két előadás lesz, d. u. a Cigánybáró operett félhelyárral. Lste pedig az Aldozati bárány című bohózatnak lesz a bemutatója.

TA VIRÁ TOK.

A japán-orosz háboru.

Péttervár, dec. 7. Lansdowne marquis külügyminiszter néhány napja levelet kapott, a melyben figyelmét az orosz és japán szénállomások számára szállított sok ezer métermázsza szénre hívják fel és arra a körülményre, hogy ez a különösen abban az időben nem való, amikor az Anglia észak-tengeri esemény miatt majdnem háboru előtt állott. A levélben még rámutatnak arra, hogy nem helyes, ha tovább is megengedik

a szén kivitelét. Erre a miniszter azt felelte, hogy haladéktalanul megvizsgálja ezeket az igen fontos kérdéseket.

Péttervár, dec. 7. A Ruszkij Invalid jelenti, hogy Bockmannt, a harmadik lovas-hadosztály parancsnokát a 12. hadtest főnökévé és Sanderst, a kaukázusi katonai kerület vezérkari főnökét a 20. hadtest főnökévé nevezték ki.

Tokió, dec. 7. A port-arturi hadsereg főparancsnoka jelenti, hogy a japán nehézütegek ma jó eredménnyel folytatták a kikötőben lévő orosz hajók lövöldözését és hogy bombázás még mindig tart.

Ujabb angol-orosz affér.

London, dec. 7. Lansdowne marquis külügyminiszter néhány napja levelet kapott, a melyben figyelmét az orosz és japán szénállomások számára szállított sok ezer métermázsza szénre hívják fel és arra a körülményre, hogy ez különösen abban az időben nem való, a mikor Anglia az észak-tengeri esemény miatt majdnem háboru előtt állott. A levélben még rámutatnak arra, hogy nem helyes, ha tovább is megengedik a szén kivitelét. Erre a miniszter azt felelte, hogy haladéktalanul megvizsgálja ezeket az igen fontos kérdéseket.

Egy volt miniszter ügye.

Madrid, december 7. Seriano köztársasági párti képviselő, ki sértve érezte magát Guerra Tankréd volt miniszter kamarai beszédétől, elküldte ehhez segédeit.

A finn országgyűlés.

Helsingfors, december 7. Az országgyűlés megnyitása e hó 9-én lesz. Feldmann, Lundnius, Mechelin, Kristierson és Segestoró száműzött képviselők tegnap este ideértek és a pályaudvaron rendkívül nagy néptömeg fogadta őket.

Helsingfors, dec. 7. Ma délben Obolenszki herceg fő kormányzó a császári kastély kis termében átnyújtotta a marsallbotot Linder szenátusi alelnöknek, kit a cár az országgyűlés marsalljává nevezett ki. Majd feleskettették Bourenheimet, mint másodmarsall, Johannsonn aboi lutheránus érseket a papság szószólójává. Roborg borgii püspököt pedig Johannsonn helyére nevezték ki.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 7.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsza került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonaneműek változatlanok. Idő: borus.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Egy képviselő bünpöre.** Rendkívül nagy érdeklődés mellett folytatta tegnap délelőtt a budapesti büntetőtörvényszék dr. Doleschall Alfréd elnöke alatt a főtárgyalást dr. Eötvös Bálint országgyűlési képviselő bünpörében.

Az első tanu Pollacsek Amadeusz kereskedő volt. Elmondja, hogy neki is ügyvéde volt Eötvös és mint tanu aláírta azt a nyugtát, a melyben Kaciányné elismerte, hogy az életjáradékra 500 forint első részletet fölvevett.

A tanu a további kérdésekre ellenmondásba keveredik, mire az elnök a hamis eskü következményére figyelmezteti. Vallo-

mása, amelylyel mindenáron menteni igyekszik Eötvöst, annyira aggályos és ügyetlen, hogy az ügyész szembesíteni kívánja Kaciánynyal.

Dr. Fittler (Kaciányné jogi képviselője). Nagyon sajnálom, de Kaciányt, a feleségét és fiát annyira megviselte ez a tárgyalás, hogy tegnap este hazautaztak Nagyváradra.

Az elnök: Ez igazán fura eljárás a tanuktól, amelylyel kiteszik magukat annak, hogy elővezettetem őket.

Az ügyész: Én ellenzem a tanu meghiteltetését, mert vallomása magán hordja a valótlanosság bélyegét.

Dr. Fried védő: Nem tudom, honnan veszi az ügyész ur ezt a meggyőződést. Szerintem igazat mondhat a mentő tanu is. Pollacsek határozott választ adott, az ügyész ur mivel sem indokolja állítását. Magam is kívánom, hogy a tanut szembesítsék Kaciánynéval, ez okból kérem a tárgyalást elnapolni, annyival is inkább, mert nekem Kaciányékhoz még számos kérdés van.

Eötvös: Én is ragaszkodom a kívánásához.

Az elnök: A törvényszék a tanut nem esketi meg, mert vallomása ingadozó, valótlanul látszik, így hát fölösleges is a szembesítés.

Dr. Fried: E határozat ellen semmisségi panaszt jelentek be.

Az elnök (a teremőrhöz): Küldje be dr. Filipp Frigyes ügyvédjelöltet!

A teremő: Nincs itt.

Az elnök: Akkor a tárgyalást pár percre felfüggesztem és intézkedem, hogy a rendőrség a tanut elővezesse.

Erre azonban nem volt szükség, mert dr. Filipp pár perc múlva jelentkezett és újra hozzáfoghatak a tárgyaláshoz. A tanu elmondja, hogy jelen volt Kaciányéknál a végrehajtásnál. Eötvösnél segéd volt és többször látta ott megfordulni Kaciánynét, Darvassal is beszélt az életjáradéki szerződésről. Darvas mint komoly üzletről beszélt.

Az elnök: Mikor történt ez?

— 1899 november havában.

Dr. Fried: Mondta Darvas, hogy öt fizetni fog életjáradékot?

— Mondta, de inkább csak min strohmann.

Ezzel a bizonyítást befejezték és a védő a bizonyítás kiegészítését indítványozta, újabb tanukra hivatkozott és a tárgyalás elnapolását indítványozta.

A bíróság nem adott helyt az elnapoló indítványnak, hanem a perbeszédet hallgatta meg. Ennek befejeztével egy órai tanácskozás után Eötvös Bálint dr. országgyűlési képviselőt bűnösnek találta a család bűntetteiben és ezért három évi fegyházra és politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésére ítélte. Radó ellen az ügyész elejtve a vádat, a törvényszék megszüntette az eljárást. Eötvös az ítélet ellen felebbezett.

§ **Tolvaj fiu.** S Varga Barnabás hajduböszörményi 14 éves fiu korán a bűn útjára tévedt. Ez év május 7-én megleste, amikor a szülei egy udvarban lakó nagynénje S. Varga Imréné elment hazulról, bement a lakásba, ott alkulesal felnyitott egy ládát és abból 40 koronát kilopott. Ezután 11 éves Lajos öcsésével elment a boltshoz egy husz koronás papírpénzt felváltani. A boltosnak gyanus volt a dolog és nem váltotta fel a pénzt, mire a fiu azon hiszemben, hogy az nem jó pénz, széttepte. A másik 20 koronát, mely aranypénz volt odaadta az anyjának S. Varga Jánosnénak, kinek azt mondta, hogy a pénzt találta. Így kerültek mindketten a vádlottak padjára. A böszörményi járásbíró elítélte az anyát 2 napi, a fiut pedig 5 napi fegyházra, amit ez utóbbi ki is töltött. — Az anyja felebbezése folytán azonban az ügy a debreceni felebbezési tanács elé került, mely alkulesos lopást látván fennforogni, megsemmisítette a böszörményi büntető járásbíró ítéletét, melyet az ítélezésre nem talált illetékesnek s új tárgyalást rendelt el.

Tegnap tárgyalta az ügyet a debreceni törvényszék Kerekes bíró elnöklete alatt. A vádlottakat Dr. Farbas Ignác védte. A fiu beismerte, hogy ellopta a 40 koronát, de azt tagadta, hogy alkulesot használt volna, mert állítása szerint a láda nyitva volt. — Tettét bosszúból követte el, mert előtte való napon a nagynénje megverte. A perbeszéd meghallgatása után a bíróság a fiut ismét 5 napi fegyházra ítélte, melyet már kitöltöttnek vett, az anyát pedig orgazdaság miatt 10 koronára pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudani, hogy 20 év óta a breniapce con fennálló

butor-üzletemet

mai kor igényeinek megfelelően megna gyobbítottam, valamint egész modern gőzerőre beferendeztettem

butor-gyárat

étesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimnek minőség, ízlés és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitűnő gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédő és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen könnyű tömör fából, 144 daralból van összerakítva és ezáltal minden vetendős hasadás vagy furnir-lepatogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító Debrecen.

Asztalos segédek kerestetnek.

PLOMBUS New-York. 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250.000 hálaírat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
tüzősszáj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamaja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábbja!

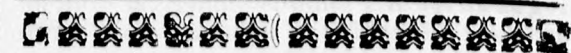
Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó Heves-m.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8	57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd —	d. e	11	12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet —	regg.	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé — — —	d. u.	3	56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz. —	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé — — —	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	27
Csak Szatmárig — — —	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházra — — —	d. u.	12	19
m. á. vasutól — — —	reggel	5	25
vásártérről — — —	reggel	5	44
m. á. vasutól — — —	reggel	8	09
vásártérről — — —	reggel	8	16
H.-Böszörmény m. á. vasutól — — —	d. e.	11	07
vásártérről — — —	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály m. á. vasutól — — —	d. u.	11	25
vásártérről — — —	d. u.	4	38
m. á. vasutól — — —	d. u.	12	11
vásártérről — — —	d. u.	12	12
m. á. vasutól — — —	este	12	46
vásártérről — — —	este	6	53
F.-Abony felé m. á. vasutól — — —	reggel	6	36
F.-Abony felé vásártérről — — —	reggel	4	56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól —	d. u.	4	06
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről —	d. u.	4	20
Derecske—N.-Léta felé — — —	reggel	4	30
Derecske—N.-Léta felé — — —	d. u.	4	31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v. —	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v. —	reggel	5	25
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v. —	este	9	25

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v. —	reggel	7	21
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —	reggel	9	21
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v. —	d. u.	9	04
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	9	04
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	9	11
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	11

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat) — — —	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad felől gy. v. —	este	3	41
Budapest—N.-várad felől — — —	éjjel	6	24
Budapest—Nagyvárad felől — — —	d. u.	2	17
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2	17
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2	40
Csak Szatmár felől — — —	reggel	5	40
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	8	27
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) — — —	d. u.	11	27
Csak M.-Szigetről — — —	este	3	31
Szatmár felől — — —	este	10	40
Csak Szatmárról — — —	reggel	6	50
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	51
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs — — —	este	11	50
Csak Nyiregyházról — — —	d. u.	7	43
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	3	30
vásártérről — — —	reggel	7	40
mávasúthoz — — —	d. e.	7	23
vásártérről — — —	este	11	06
B.-Sz.-Mihály mávasúthoz — — —	este	11	12
H.-Böszörmény vásártérről — — —	este	6	31
vásártérről — — —	este	6	37
felől vásártérről — — —	d. u.	9	40
mávasúthoz — — —	d. u.	8	52
vásártérről — — —	d. u.	1	38
mávasúthoz — — —	d. u.	3	34
F.-Abony felől vásártérről — — —	d. u.	3	37
F.-Abony felől mávasúthoz — — —	d. u.	5	45
O.-Köcs—Polgár felől vas. térről —	reggel	5	44
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz —	reggel	7	54
Derecske—Nagy-Léta felől — — —	reggel	7	10
Derecske—Nagy-Léta felől — — —	d. u.	7	10

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megmagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen a célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

előbb **László Albert és Társa**

DEBRECENBEN,

Kossuth-utca 11.

Főpiac utcai üzlethelyiségünk kiadó!

Elhizás

gyorsan elmúlik a teljesen ártatlan

Jhele-féle soványító teától.

kitűnő elismerések. Egy csomó **2 Kor. vidékre 2 Kor. 50 fill.** utánvétellel.

Jörök József

gyógyszerésznél, **Budapest, Király u. 12.**

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatekkekben.

finom gyapju szövetek, selymek, diszek, női felöltők, blousok, szörme boak és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban. múlt év cikkei minden árban kiárúsítottak.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legjobban eredményesen használhatók, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

egtöbb betegségekforrása ellen Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve küldetik.

Utánasoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

óvás! Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki legvédelem alatt álló csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerész. Bécs, Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balázs Ó. Füle P. Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

Védjegy Turul madár

Feltűnést keltő árak!

Védjegy: Turul madár

Női eugos bőr cipő 2.40 frt
Nemez béléssel 2.60 frt

Férfi eugos cipő 2.50 frt
sima v. betétes

Gyermek cipő 90 kr.-
füzős v. gombos tól

Női nemez cipő 1.80 frt
körül bőrrel
füzős v. gombos

Női füzős cipő 2.80 frt
Nemez béléssel 3.— frt

Férfi hegymászó cipő 3.— frt
Tricó béléssel 3.75 frt

Leányka cipő 1.60 frt
füzős v. gombos tól

Női nemez félcipő 1 frt
körül bőrrel
füzős v. euggal

Női gombos cipő 3 frt
elegáns és tartós

Férfi boksz bőr 4.25 frt
füzős 4.50 frt

Női nemez fél cipő 1 frt
bőrtalp és sarokkal

Női posztó füzős cipő 4.50 frt
bőrrel körül
báránbőr béléssel

Női boksz bőr füzős 3.75 frt
gombos elegáns 4.— frt

Férfi borju bőr 3.75 frt
posztó betéttel

Férfi nemez fél cipő 1.20 frt
bőrtalp és sarokkal

Női sevró füzős cipő 5.50 frt
báránbőr béléssel.
Elegáns

TURUL

Különlegesség!

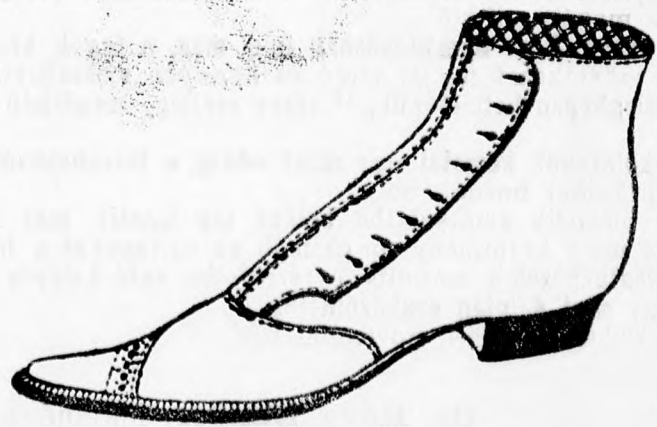
„Goodyear Welt”
Amerikai boots!

cipőgyár

részvénytársaság főraktára

Debrecen

Piac-utca 50. Miklós-utcával szemben.

Vigyázzon!

Ha arany, ezüst és ékszerárut vásárol, hogy azt csakis szolid helyen szerezzon be.

Karácsonyi és Újévi ajándéku

legalkalmasabb

arany óra, ezüst óra, vagy ékszerárú.

Szegény és gazdag egyaránt megtalálja azt a mit keres.

Szép ajándékot

ép úgy vásárolhat

néhány koronáért

mint sok pénzért

HALÁSZ NÁNDOR

ékszerész és óraszületében.

Debrecen, Piac-utca 24. a Fehérló-szálloda épület.

Dustartalmu árjegyzékemből különösen kiemelem a következőket:

46 szám. Valódi 14 karátos aranynyaklánc szívvvel	6 f. 50 és feljebb
81 „ 14 karátos aranygyűrűk	2 f. 80 és
236 „ 14 „ jegygyűrűk karika	5 f. és
90 „ 14 „ gyémánt gyűrűk	9 f. és
42 „ valódi 14 K. arany karék	12 f. és
88 „ valódi 14 „ broschék	4 f. 50 és
27 „ valódi 14 arany kereszt	4 f. 90 és
21 „ „ 14 „ női arany órák	12 f. és
58 „ „ 14 „ férfi „ órák	36 f. és
66 „ „ 14 arany nyakkendőtü	8 f. 50 és
75 „ „ ezüst óra	5 f. 50 és
196 „ „ nickel óra	2 f. 85 és
201 „ „ tula óra	7 f. 80 és
304 „ „ ezüst lánc	1 f. 15 és
414 „ „ karperecz	2 f. és
18 „ Ébresztő órák	1 f. 80 és
44 „ valódi 14 K. karika függő	1 f. 60 és

Vidéki megrendeléseknél elegendő a számra hivatkozni.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek, Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.**

Eljen!

Egger mellpasztilla csak hamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szile Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szervezet 1905. január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint jár eddig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szervezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig elegendő befizetésük, része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapír zálogra, végül elzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmult heteinek és késedelmi illetékeseinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. főútszéde épületében) bármely nap délelőtti nyolc óráig eszközölhetők.

Debrecen, 1904. november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.